

УДК 378.147.88

DOI <https://doi.org/10.32782/2410-2075-2025-21.12>

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ ДО ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

ЛАЗАРЕВ ОЛЕГ В'ЯЧЕСЛАВОВИЧ

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри української та іноземних мов
Уманський національний університет
cool_oleh333@i.ua
orcid.org/0000-0003-0557-3919

ФЕРНОС ЮЛІЯ ІВАНІВНА

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української та іноземних мов
Уманський національний університет
fernosyulia@gmail.com
orcid.org/0000-0002-5157-7702

КОМИСАРЕНКО НАТАЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри української та іноземних мов
Уманський національний університет
komisarenko.no@gmail.com
orcid.org/0000-0002-1669-4364

Анотація. У статті розглянуто теоретичні засади формування готовності майбутніх фахівців аграрного профілю до професійно орієнтованої іншомовної комунікації. Показано, що в умовах глобалізації та інтернаціоналізації аграрної освіти іншомовна підготовка набуває особливого значення для забезпечення конкурентоспроможності фахівців на міжнародному ринку праці. Мета дослідження – обґрунтувати ключові підходи й принципи, що визначають ефективність організації навчального процесу з урахуванням комунікативних, контекстних, індивідуально-творчих та особистісно-орієнтованих стратегій. Методологічну основу становлять аналіз наукової літератури й узагальнення сучасних підходів до викладання іноземних мов. Виокремлено основні суперечності між навчальною та професійною діяльністю, які ускладнюють формування іншомовної комунікативної компетентності, а також запропоновано шляхи їх подолання через застосування контекстного, індивідуально-творчого й особистісно-орієнтованого підходів. Особливу увагу приділено принципам організації навчання, зокрема практичній спрямованості, автономності, когнітивній візуалізації, поєднанню традиційних та інноваційних технологій. Показано можливості використання методу конкретних ситуацій для моделювання типових професійних сценаріїв, що сприяє інтеграції іншомовної та фахової підготовки. Результати дослідження свідчать про актуальність системної організації іншомовного навчання аграріїв, яка забезпечує трансформацію пізнавальної діяльності в професійну та формує готовність майбутніх фахівців до ефективної комунікації в умовах міжнародного професійного середовища.

Ключові слова: професійно орієнтована іншомовна комунікація, комунікативний підхід, контекстний підхід, особистісно-орієнтований підхід.

Постановка проблеми. Викладання іноземних мов у закладах вищої освіти може розглядатися не лише як процес засвоєння іншомовної системи, а як цілеспрямовано організоване іншомовне спілкування, де іноземна мова є важливим інструментом задо-

волення потреб у професійному спілкуванні й вирішенні комунікативних завдань. Обґрунтування педагогічних умов здійснювалося на основі комунікативного (як провідного), особистісно-орієнтованого, індивідуально-творчого та контекстного підходів, поєднання яких

здатне забезпечити формування готовності майбутніх фахівців ефективно застосовувати іноземну мову у сфері професійної діяльності.

Професійно орієнтована іншомовна комунікація – це послідовне вирішення комунікативних завдань у різних професійно орієнтованих ситуаціях, що передбачає наявність великого функціонального розмаїття мовних дій, кожна з яких має власний комунікативний зміст і форму.

У контексті глобалізації аграрної освіти підготовка майбутніх фахівців до професійно орієнтованої іншомовної комунікації є ключовою умовою успішного вирішення професійних завдань. Знання англійської відкриває нові можливості для українських аграріїв: доступ до міжнародних ринків, упровадження сучасних технологій та інновацій, ознайомлення із закордонним досвідом.

Актуальність дослідження зумовлена суперечністю між усе більшим попитом на фахівців аграрного профілю, які володіють іншомовною комунікативною компетентністю, і недостатньою розробленістю педагогічних умов і принципів, що забезпечують ефективне формування готовності до такої діяльності. Наявні підходи до викладання іноземних мов переважно орієнтовані на загальнокомунікативну компетентність і недостатньо враховують специфіку майбутньої аграрної діяльності, професійні терміносистеми, типові комунікативні ситуації та міждисциплінарний контекст.

Це визначає потребу в удосконаленні педагогічних умов, які б забезпечували не лише мовні знання, а й практичну готовність до іншомовної професійної взаємодії в умовах міжнародного співробітництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження професійно орієнтованої іншомовної підготовки майбутніх аграрних фахівців спираються на комплекс дидактичних принципів. Для дослідження ключовими є принципи зв'язку теорії з практикою, професіоналізації та міжкультурного діалогу, які ґрунтовно висвітлено в науковій літературі [3; 13; 14].

Організація занять, у якій іншомовна мовленнєва діяльність є засобом вирішення професійно-предметних завдань, вимагає

використання комплексу методів, що забезпечують поступовий перехід від семіотичного до професійно орієнтованого складника моделі навчання іноземної мови.

У сучасних дослідженнях професійно орієнтованої іншомовної підготовки майбутніх аграрних фахівців окреслено широкий спектр методологічних підходів, серед них – інформаційний, інноваційний, поведінковий, когнітивний, прагматичний, індивідуальний, комунікативний, свідомо-когнітивний, тематичний, діяльнісний та інтуїтивно-свідомий [17, с. 75–76]. Особливе місце посідає компетентнісний підхід, який трансформувалася з локальної теорії в загальноосвітній концепт і передбачає формування багатомірних компетентностей: комунікативних, аналітичних, міжкультурних і стратегічних [19, с. 74–75].

Важливим напрямом є використання комунікативного підходу, поєднаного з конструктивістськими ідеями та метакогнітивними процесами, що сприяє активному засвоєнню фахової термінології й розвитку усної комунікації в реальних виробничих контекстах. Його цінність полягає у використанні попередніх аграрних знань студентів і вже сформованої мовної компетентності для розширення спеціалізованого словника та розвитку практичних навичок усного спілкування, що необхідні для реальних виробничих ситуацій [4; 15].

Значущою є також креативно орієнтована методологія, що, як зазначають дослідники, не лише допомагає студентам успішно засвоїти матеріал, а й стимулює їхнє критичне мислення для розв'язання складних завдань і практичних проблем [5, с. 365].

Таким чином, наявні підходи в методиці навчання іноземних мов забезпечують певний рівень іншомовної компетентності студентів, але залишаються недостатньо адаптованими до потреб аграрного профілю. Це актуалізує необхідність уточнення й доповнення методичних засад, а також розроблення принципів, що інтегрують комунікативний, особистісно орієнтований, індивідуально-творчий і контекстний підходи, забезпечуючи формування реальної готовності до професійної іншомовної комунікації.

Метою статті є теоретичне обґрунтування комплексу підходів і принципів формування готовності майбутніх фахівців аграрного профілю до професійно орієнтованої іншомовної комунікації на основі інтеграції комунікативного, контекстного, індивідуально-творчого й особистісно-орієнтованого підходів.

Виклад основного матеріалу. В умовах активної інтеграції українського аграрного сектору до світової економіки майбутні фахівці стикаються з необхідністю не лише володіти професійними знаннями, а й ефективно комунікувати англійською мовою. Переговори з іноземними постачальниками, презентація нових агротехнологій на міжнародних форумах чи підготовка звітів для партнерів – усе це потребує спеціально сформованої готовності до професійно орієнтованої іншомовної комунікації. Цю потребу підтверджують результати сучасних досліджень серед студентів аграрних спеціальностей. Зокрема, за результатами опитування студентів випускних курсів Уманського національного університету садівництва ($n = 86$), 78,5% респондентів вважають іншомовну підготовку обов'язковою для майбутньої професії, проте 94,1% мають труднощі в професійно орієнтованій іншомовній комунікації різного ступеня [1, с. 78–79].

Формування готовності майбутніх аграрних фахівців до професійно орієнтованого іншомовного спілкування неможливе без урахування ключових параметрів комунікації, які задають спрямованість навчального процесу. По-перше, мовна поведінка студентів повинна мати діяльнісний характер, що проявляється у виконанні ролей реальних учасників комунікації. По-друге, предметність спілкування має відображати вузько-професійну сферу – обговорення агротехнологій, аналіз міжнародних ринків збуту. По-третє, важливо моделювати типові ситуації взаємодії: презентації досліджень, переговори з партнерами, ділове листування. Нарешті, мовні засоби – спеціалізована лексика, граматичні конструкції, інтонаційні моделі – забезпечують адекватність спілкування в цих умовах.

Найбільш цілісно ці вимоги реалізуються в межах комунікативного підходу, значущість якого полягає в акценті на комунікативній компетентності – складному конструкті, що охоплює граматичну, соціолінгвістичну, дискурсивну та стратегічну компетенції [6, с. 6]. Це поняття сформульоване Д. Гаймсом [11] і згодом розширене М. Каналом та М. Свейном [7], а також суттєво вплинуло на глобальні стандарти, зокрема Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти (CEFR) [8].

Академічні джерела, що підтримують комунікативний підхід, підкреслюють його роль у розвитку автономії здобувачів, культурної обізнаності й мовної компетентності в різних контекстах – від початкової та середньої школи до університетських програм із вивчення англійської як іноземної мови, особливо в умовах глобалізації та цифрової інтеграції [18].

Комунікативно-орієнтоване навчання іноземних мов ґрунтується на розумінні того, що мовленнєве спілкування розгортається під впливом екстралінгвістичних факторів (сфера й ситуація спілкування, ролі комунікантів), формує в комунікантів потребу в спілкуванні, яка реалізується через мовні інтенції та вибір стилістично забарвлених мовних засобів. На основі цих положень формується комунікативно-функціональний принцип, що зосереджується на аналізі комунікації крізь призму функції, досліджуючи, як мовні одиниці функціонують у ситуаційних контекстах [15, с. 170].

Номенклатура мовних функцій, що визначають професійно орієнтоване спілкування аграрних фахівців, включає встановлення контакту, пошук та отримання інформації, обмін даними, вираження власної позиції, забезпечення та перевірку розуміння партнерів, уточнення й узгодження позицій, а також виконання практичних дій.

Комунікативний підхід передбачає, що відбір та організація мовного матеріалу мають підпорядковуватися принципу комунікативної доцільності. Аналіз мовної поведінки під час вирішення професійно орієнтованих комунікативних завдань дає змогу виділити комунікативний мінімум – набір мовних оди-

ниць і висловлювань, що забезпечує ефективну професійну взаємодію.

При відборі ситуацій і фраз як навчального матеріалу перевага віддається широко вживаним, універсальним мовним кліше в мінімально необхідному обсязі [10, с. 34].

Особливе значення мають мовні кліше для міжфразового спілкування (*I can't agree; I guess; In my opinion; I'm quite sure*), які виконують подвійну функцію: забезпечують плавність висловлювання й допомагають студентам подолати психологічний бар'єр страху перед спілкуванням іноземною мовою, сприяючи розвитку професійного мовленнєвого автоматизму [12, с. 87].

Особливого значення набувають міжкультурні аспекти професійної комунікації, адже мовні кліше не лише забезпечують ефективність спілкування, а й відображають культурні норми й традиції ділового етикету, що особливо важливо при підготовці фахівців до міжнародної співпраці в аграрній сфері.

Теоретичний аналіз дав змогу виділити кілька суперечностей між навчальною діяльністю й діяльністю професійною, які цілком застосовні й до професійно орієнтованої іншомовної комунікації. По-перше, знання, представлені в навчальних текстах і програмах дій, часто абстрактні, тоді як у професійній сфері вони проявляються в конкретному контексті виробничих процесів; це можна компенсувати через метод конкретних ситуацій, моделювання переговорів або ситуацій на фермі. По-друге, навчальний процес часто розділяє знання з різних предметів (іноземної мови, психології спілкування, етики, фахових предметів), тоді як у професійній діяльності вони інтегруються; тому корисно застосовувати завдання, що поєднують лексику, термінологію й етичні аспекти. Наприклад, студентам пропонується рольова ситуація: англійською мовою провести переговори між агрономом і потенційним європейським партнером щодо постачання органічної продукції. Завдання передбачає не лише коректне використання професійної термінології (*precision agriculture, organic amendments, nutrient deficiency*), а й дотримання етичних норм ведення бізнес-діалогу. Третя супер-

ечність полягає в індивідуальному засвоєнні знань і колективній природі ділового спілкування, що долається через групові проекти й рольові ігри.

Крім того, традиційне навчання часто орієнтується на увагу, сприйняття й пам'ять, тоді як професійна діяльність вимагає творчого мислення; це можна реалізувати через проекти на вирішення реальних проблем, наприклад, розроблення студентами власної моделі системи зрошення та її презентацію англійською. Ще одна суперечність – часто пасивна позиція студента проти ініціативної ролі фахівця (*teacher centered approach*); її долають, надаючи студентам вибір тем для обговорення та формату завдань, наприклад, мінідослідження щодо нових агротехнологій із подальшою презентацією.

Усунення цих суперечностей забезпечує природний перехід від навчально-пізнавальної діяльності до професійно орієнтованої іншомовної спілкування, роблячи процес підготовки максимально ефективним і практично значущим. Вирішити це завдання дають змогу контекстний та індивідуально-творчий підходи.

Реалізація контекстного підходу дає можливість студентам засвоювати знання в контексті майбутньої професійної діяльності. Основною характеристикою такого навчально-виховного процесу є моделювання мовою знакових засобів предметного та соціального змісту професійної діяльності. Студент поміщується в навчальне середовище, що дає йому змогу із самого початку зайняти активну позицію суб'єкта діяльності й спілкування у співпраці з викладачами й іншими здобувачами освіти.

Ефективним інструментом реалізації цього підходу в практичному навчанні є метод конкретних ситуацій (*case study*). Як зазначають дослідники, «застосування цього методу дозволяє обґрунтовано говорити про те, що ... мова стає не метою навчання, а засобом, за допомогою якого майбутні фахівці вчать комунікувати й вивчають особливості фахової системи країни, мова якої вивчається» [2, с. 78]. Таким чином, навчання іноземної мови виходить за межі абстрактних граматич-

них і лексичних структур, перетворюючись на процес моделювання реальних професійних комунікативних завдань.

Метод конкретних ситуацій реалізується через кейси, що моделюють основні види професійної комунікації: кейс «Міжнародні переговори» (ситуативні діалоги з іноземними постачальниками, консультації з міжнародними експертами, вирішення виробничих проблем); кейс «Презентація проекту» (представлення результатів досліджень, обґрунтування агротехнологій, захист проектних рішень); кейс «Ділова кореспонденція» (листування щодо поставок, укладання контрактів, урегулювання спірних питань із зарубіжними партнерами).

Контекстне навчання створює передумови для реалізації індивідуально-творчого й особистісно-орієнтованого підходів. Коли навчальні завдання моделюються в реальних умовах, кожен студент отримує можливість знаходити власні шляхи вирішення проблем, проявляти ініціативу та креативність, при цьому враховуються його індивідуальні особливості й стимулюється активна взаємодія з однокурсниками. Наприклад, при підготовці презентації про органічне землеробство студент самостійно обирає лексику та структури, що найкраще відповідають його професійним інтересам і рівню володіння мовою, забезпечуючи особистісний зміст навчання й розвиток творчої індивідуальності майбутнього фахівця.

Необхідність урахування цілого комплексу вимог, що ґрунтуються на особливостях професійно орієнтованої комунікації, очевидна. Це можливо при врахуванні низки загальнодидактичних і методичних принципів, які дадуть змогу витримати певну систему у відборі й організації текстів, у послідовності вправ і способах презентації мовного матеріалу. Саме ці принципи забезпечують практичне втілення індивідуально-творчого й особистісно-орієнтованого підходів.

Навчання іншомовної професійно орієнтованої комунікації, основане на активних, самостійних формах набуття знань і роботі з інформацією, необхідно будувати на основі не тільки загальнодидактичних, але й індивідуально-методичних принципів, що врахову-

ють своєрідність та особливості професійно орієнтованого навчання, індивідуально-психологічні особливості навчання чи мовної діяльності в разі опосередкованої комунікації.

Методичні засади навчання іншомовної професійно орієнтованої комунікації ґрунтуються на ключових принципах: орієнтації на конкретних студентів (урахування їхніх індивідуально-психологічних особливостей і готовності до комунікації), професійної спрямованості (використання автентичних аграрних матеріалів і професійної термінології) та максимального наближення до умов професійної діяльності (моделювання реальних комунікативних ситуацій через переговори, презентації, ділову кореспонденцію).

Для студентів аграрного профілю це реалізується через рольові ігри, де студенти виконують ролі агрономів, менеджерів із постачання або експертів із ринку, а також проектну діяльність – створення інформаційних графів, схем чи звітів англійською мовою, що відображують процеси та результати аграрної діяльності.

Таким чином, урахування контекстного й індивідуально-творчого підходів, а також дидактичних та індивідуально-методичних принципів створює основу для формування професійно орієнтованої іншомовної компетентності. Наступним логічним кроком є реалізація цих підходів у конкретних навчальних ситуаціях, максимально наближених до умов майбутньої професійної діяльності. Саме на цьому етапі формуються практичні навички іншомовної комунікації, розвивається здатність застосовувати професійно значущу лексику й мовні структури в реальних або змодельованих професійних контекстах

Принцип професійної діяльності націлений на оволодіння фахівцями навичками й уміннями іншомовного мовлення, вичленування й акцентування професійно значущих умінь із метою їх практичного застосування в професійній діяльності. Цьому сприяє насамперед термінологічна спеціалізація у вивченні іноземної мови, мінімізація та конкретизація змісту й цілей навчання відповідно до іншомовних комунікативних потреб фахівців.

Принцип максимального наближення умов навчання до умов професійної діяльності ґрун-

тується на положеннях про залежний характер навчальної іншомовної діяльності від діяльності професійної. Цей принцип є основним принципом контекстного розробленого підходу, передбачає створення для звичних умов професійної діяльності, тобто забезпечення імітації умов природного використання іноземної мови фахівцями в їхній професійній діяльності. І тут ідеться про створення психологічної природності навчальної діяльності.

Таким чином, формування готовності майбутніх фахівців аграрного профілю до професійно орієнтованої іншомовної комунікації вимагає комплексного підходу, що поєднує теоретичні засади комунікативної методики з практичною реалізацією через контекстне навчання. Ключовими елементами такої системи є використання комунікативно-функціонального принципу для відбору мовного матеріалу, застосування методу конкретних ситуацій для моделювання професійних комунікативних завдань, дотримання принципів професійної спрямованості й максимального наближення до умов майбутньої діяльності. Запропонований підхід забезпечує не лише засвоєння іншомовної компетентності, а й формування практичної готовності до ефективної взаємодії в умовах міжнародного аграрного співробітництва.

Висновки. Аналіз засвідчує, що формування готовності майбутніх фахівців аграрного профілю до професійно орієнтованої іншомовної комунікації потребує комплексного підходу, що поєднує комунікативний, особистісно-орієнтований, контекстний та індивідуально-творчий підходи.

сного підходу, що поєднує комунікативний, особистісно-орієнтований, контекстний та індивідуально-творчий підходи.

Комунікативний підхід забезпечує відбір мовного матеріалу за принципом функціональної доцільності й формування комунікативного мінімуму, необхідного для професійної взаємодії. Контекстний підхід через метод конкретних ситуацій дає змогу моделювати реальні професійні комунікативні завдання – від переговорів з іноземними партнерами до презентацій агротехнологій. Індивідуально-творчий підхід створює умови для прояву ініціативи й креативності студентів у вирішенні комунікативних завдань, забезпечуючи особистісний зміст навчання. Особистісно-орієнтований підхід забезпечує врахування індивідуальних особливостей студентів і стимулює їхню активну взаємодію.

Практична реалізація цих підходів через систему кейсів («Міжнародні переговори», «Презентація проєкту», «Ділова кореспонденція») і дотримання принципів професійної спрямованості й максимального наближення до умов майбутньої діяльності створюють ефективні передумови для формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх аграріїв.

Подальші перспективи дослідження вбачаємо в розробленні навчальних програм для різних аграрних спеціальностей; створенні банку професійно орієнтованих кейсів; дослідженні ефективності цифрових технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лазарев О. В., Фернос Ю. І. Теоретичні засади підготовки майбутніх фахівців аграрного профілю до професійної іншомовної комунікації. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 5 «Педагогічні науки: реалії та перспективи»*. 2024. Вип. 97. С. 77–81. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2024.97.16>.
2. Лазарев О. В., Фернос Ю. І. Метод конкретних ситуацій у формуванні професійної комунікативної компетенції майбутніх фахівців немовного профілю. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій та загальноосвітній школах* : збірник наук. праць. 2020. Т. 73, № 2. С. 77–82. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.73-2.14>.
3. Поліщук А. В. Використання інноваційних технологій при іншомовній підготовці майбутніх фахівців аграрно-інженерних спеціальностей. *Освіта та педагогічна наука*. 2022. № 1(179). С. 59–70. [https://doi.org/10.12958/2227-2747-2022-1\(179\)-59-70](https://doi.org/10.12958/2227-2747-2022-1(179)-59-70).
4. Семеновська Л. Інноваційні технології у підготовці майбутніх фахівців до професійно орієнтованого іншомовного спілкування. *Педагогічні науки*. 2022. Вип. 79. С. 54–59. <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2022.79.264541>.

5. Яценко Г. В., Яценко А. М. Креативні методи навчання у викладанні журналістикознавчих дисциплін. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика»*. 2022. Т. 33(72), № 3. С. 362–366. <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2022.3/60>.
6. Canale M. From communicative competence to communicative language pedagogy. *Language and communication* / J. Richards, R. Schmidt (Eds.). London : Longman, 1983. P. 2–27.
7. Canale M., Swain M. Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*. 1980. Vol. 1. P. 1–47.
8. Council of Europe. *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*. Council of Europe Publishing, 2020. URL: www.coe.int/lang-cefr (дата звернення: 28.09.2025).
9. Crawford T., Mora-Pablo I., Lengeling M. Lost and found: Conflict in transnationals' writing identity. *Open Journal for Studies in Linguistics*. 2018. Vol. 1. P. 21–34. <https://doi.org/10.32591/coas.ojsl.0102.01021c>.
10. Fedchyshyn N. O., Yelahina N. I., Permyakova O. H. Distance learning of future doctors in foreign language: challenges of time. *Медична освіта*. 2020. № 2. С. 32–39. <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2020.2.11144>.
11. Hymes D. H. On Communicative Competence. *Sociolinguistics. Selected Readings* / J. B. Pride, J. Holmes (eds). Harmondsworth : Penguin, 1972. P. 269–293.
12. Kitura H. Ya., Vorona I. I., Kovtun N. Ya. Communicative exercises as a component of foreign language professional competence. *Медична освіта*. 2020. № 4(89). С. 85–90. <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2020.4.11667>.
13. Piddubtseva O. Organisational and pedagogical conditions of foreign language professionally oriented student's training of higher agricultural educational institutions. *Pedagogical Sciences Theory and Practice*. 2024. P. 128–133. <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2024-1-18>.
14. Pikulytska L. Development of Professionally-Oriented Reading Skills of Future Veterinarians. *Educational Challenges*. 2020. Vol. 25, № 1. P. 96–111. <https://doi.org/10.34142/2709-7986.2020.25.1.08>.
15. Salazar L., Martinez Aguiriano A. J., Pietrosemoli S., Garcia A. Developing Courses of Spanish for Specific Purposes in Agriculture to Bridge the Communication Gap Between the Hispanic Workforce and English-Speaking Veterinary and Animal Sciences Students. *Animals*. 2024. Vol. 14, № 24. P. 3639. <https://doi.org/10.3390/ani14243639>.
16. Samokhina V., Shpak O., Pasynok V. The ecology of communicative contact in English-speaking discourse. *Theory and Practice in Language Studies*. 2022. Vol. 12, № 1. P. 170–177. <https://doi.org/10.17507/tpls.1201.21>.
17. Stukalo O.A. Modern approaches to teaching a foreign language at agricultural higher education institution. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : збірник наук. праць*. Запоріжжя : Класич. приват. ун-т, 2022. Вип. 81. С. 74–77. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.81.12>.
18. Systematic Review of Communicative Language Teaching (CLT) in Language Education: A Balanced Perspective. *European Journal of Education and Pedagogy*. 2023. Vol. 4, № 6. P. 17–23. <https://doi.org/10.24018/ejedu.2023.4.6.763>.
19. Tymkiv N., Tymkiv S. Peculiarities of forming professional foreign language competence in higher technical education students/learners. *UNESCO Chair Journal «Lifelong Professional Education in the XXI Century»*. 2024. Vol. 1, № 9. P. 67–79. [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(9\).2024.0005](https://doi.org/10.35387/ucj.1(9).2024.0005).

MAIN APPROACHES AND PRINCIPLES OF FORMING THE READINESS OF AGRICULTURAL SPECIALISTS FOR FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATION

LAZAREV OLEH VIACHESLAVOVYCH

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Ukrainian and Foreign Languages,
Uman National University

FERNOS YULIIA IVANIVNA

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Ukrainian and Foreign Languages,
Uman National University

KOMISARENKO NATALIYA OLEKSANDRIVNA

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Ukrainian and Foreign Languages,
Uman National University

Abstract. Introduction. *The article explores the theoretical foundations of developing readiness of future agricultural specialists for professionally oriented foreign language communication. In the context of globalization and internationalization of agricultural education, foreign language training becomes a crucial factor for ensuring the competitiveness of graduates in the global labor market.*

The purpose of the study is to substantiate the key approaches and principles that determine the effectiveness of organizing the learning process, taking into account communicative, contextual, individualized creative and learner-centered strategies.

Methods. *The methodological framework includes an analysis of scientific literature, and synthesis of current approaches to foreign language teaching.*

Results. *The study identifies the main contradictions between educational and professional activities that complicate the development of foreign language communicative competence and proposes ways to overcome them by applying contextual, creative, and learner-centered approaches. Special attention is given to the principles of learning organization, including practical orientation, autonomy, cognitive visualization, and the integration of traditional and innovative teaching technologies. The potential of the case study method is demonstrated as an effective tool for modeling typical professional scenarios, such as negotiations with suppliers, project presentations, or professional correspondence, which foster the integration of foreign language and subject-matter training.*

Originality. *The research highlights the systemic organization of foreign language learning for agricultural students as a mechanism for transforming cognitive activity into professional activity, which ensures the formation of readiness for effective communication in an international professional environment.*

Conclusion. *It is concluded that the combination of communicative, contextual, individualized creative and learner-centered approaches provides a comprehensive strategy for preparing future agricultural specialists for foreign language communication, contributing both to their professional competence and personal development. This contributes to preparing competitive agricultural specialists capable of international cooperation and professional growth in globalized agricultural markets.*

Key words: *professionally oriented foreign language communication, communicative approach, contextual approach, learner-centered approach, individualized creative approach.*

REFERENCES

1. Lazarev, O. V., & Fernos, Yu. I. (2024). Teoretychni zasady pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv ahrarnoho profilu do profesiinoi inshomovnoi komunikatsii [Theoretical foundations of preparing future agricultural specialists for professional foreign language communication]. *Naukovyi chasopys Ukrainskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykhaila Drahomanova. Seriiia 5. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*, 97, 77–81. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2024.97.16>.
2. Lazarev, O. V., & Fernos, Yu. I. (2020). Metod konkretnykh sytuatsii u formuvanni profesiinoi komunikativnoi kompetentsii maibutnikh fakhivtsiv nemovnoho profilu [The method of specific situations in the formation of professional communicative competence of future non-language specialists]. *Pedahohika*

- formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii ta zahalnoosvitnii shkolakh : zb. nauk. pr. [Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools: collection of scientific papers].* 73(2), 77–82. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.73-2.14>.
3. Polishchuk, A. V. (2022). Vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii pry inshomovnii pidhotovtsi maibutnikh fakhivtsiv ahrarno-inzhenerykh spetsialnosti [The use of innovative technologies in foreign language training of future specialists in agricultural engineering]. *Osvita ta pedahohichna nauka*, 1(179), 59–70. [https://doi.org/10.12958/2227-2747-2022-1\(179\)-59-70](https://doi.org/10.12958/2227-2747-2022-1(179)-59-70).
 4. Semenovska, L. (2022). Innovatsiini tekhnolohii u pidhotovtsi maibutnikh fakhivtsiv do profesiino oriientovanoho inshomovnoho spilkuvannia [Innovative technologies in preparation future specialists for professionally oriented foreign language communication]. *Pedahohichni nauky*, 79, 54–59. <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2022.79.264541>.
 5. Yatsenko, H. V., & Yatsenko, A. M. (2022). Kreatyvni metody navchannia u vykladanni zhurnalistykoznavchykh dystsyplin [Creative teaching methods in teaching journalism disciplines]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka*, 33(72), № 3, 362–366. <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2022.3/60>.
 6. Canale, M. (1983). From communicative competence to communicative language pedagogy. *Language and communication* / J. Richards, R. Schmidt (Eds.). London : Longman, 2–27.
 7. Canale, M., & Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*, 1, 1–47.
 8. Council of Europe (2020). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*. Council of Europe Publishing. www.coe.int/lang-cefr.
 9. Crawford, T., Mora-Pablo, I., & Lengeling, M. (2018). Lost and found: Conflict in transnationals' writing identity. *Open Journal for Studies in Linguistics*, 1, 21–34. <https://doi.org/10.32591/coas.ojsl.0102.01021c>.
 10. Fedchyshyn, N. O., Yelahina, N. I., & Permyakova, O. H. (2020). Distance learning of future doctors in foreign language: challenges of time. *Medychna osvita* 2, 32–39. <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2020.2.11144>.
 11. Hymes, D. H. (1972). On Communicative Competence. *Sociolinguistics. Selected Readings* / J.B. Pride, J. Holmes (eds). Harmondsworth : Penguin, 269–293.
 12. Kitura, H. Ya., Vorona, I. I., & Kovtun, N. Ya. (2020). Communicative exercises as a component of foreign language professional competence. *Medychna osvita*, 4(89), 85–90. <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2020.4.11667>.
 13. Piddubtseva, O. (2024). Organisational and pedagogical conditions of foreign language professionally oriented student's training of higher agricultural educational institutions. *Pedagogical Sciences Theory and Practice*, 128–133. <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2024-1-18>.
 14. Pikulytska, L. (2020). Development of Professionally-Oriented Reading Skills of Future Veterinarians. *Educational Challenges*, 25(1), 96–111. <https://doi.org/10.34142/2709-7986.2020.25.1.08>.
 15. Salazar, L., Martinez Aguiriano, A.J., Pietrosemoli, S., & Garcia, A. (2024). Developing Courses of Spanish for Specific Purposes in Agriculture to Bridge the Communication Gap Between the Hispanic Workforce and English-Speaking Veterinary and Animal Sciences Students. *Animals*, 14(24), 3639. <https://doi.org/10.3390/ani14243639>.
 16. Samokhina, V., Shpak, O., & Pasynok, V. (2022). The ecology of communicative contact in English-speaking discourse. *Theory and Practice in Language Studies*, 12(1), 170–177. <https://doi.org/10.17507/tpls.1201.21>.
 17. Stukalo, O.A. (2022). Modern approaches to teaching a foreign language at agricultural higher education institution. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh : zb. nauk. pr. [Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools: collection of scientific papers].* Zaporizhzhia : Klasych. pryvat. un-t, 81, 74–77. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.81.12>.
 18. Systematic Review of Communicative Language Teaching (CLT) in Language Education: A Balanced Perspective. *European Journal of Education and Pedagogy*, 2023, Vol. 4(6), 17–23. <https://doi.org/10.24018/ejedu.2023.4.6.763>.
 19. Tymkiv, N., & Tymkiv, S. (2024). Peculiarities of forming professional foreign language competence in higher technical education students/learners. *UNESCO Chair Journal «Lifelong Professional Education in the XXI Century»*, 1(9), 67–79. [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(9\).2024.0005](https://doi.org/10.35387/ucj.1(9).2024.0005).

Отримано: 29.09.2025
Рекомендовано: 14.11.2025
Опубліковано: 17.12.2025